19/11/2019

«Να επανέλθουν οι ποινικές διατάξεις της κακόβουλης βλασφημίας»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Του Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου

Στή νομική, ἐν γένει, ἐπιστήμη καί εἰδικότερα στούς ἐντεταλμένους νομοθέτες ἤ δικαστικούς λειτουργούς εἶναι γνωστή καί οἰκεία ἡ ἔκφραση «βάσανος σκέψης».

Ἡ ἔκφραση αὐτή σημαίνει ὅτι πρός καταρτισμό ἑνός νομοσχεδίου ἤ πρός ἔκδοση μιᾶς δικαστικῆς ἀπόφασης ἀπαιτεῖται προηγουμένως νά ἔχει ὑπάρξει ἕνα στάδιο βαθειᾶς καί ἐνδελεχοῦς μελέτης τοῦ ζητήματος πού θά ἔλθει πρός ψήφιση νόμου ἤ πρός ἔκδοση ἀπόφασης.

«Βάσανος σκέψης» εἰδικότερα, σημαίνει ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὑπεύθυνα ἔχει ἀναλάβει τό ὅλο θέμα, νόμου ἤ ἀπόφασης, θά πρέπει νά ἔχει βασανίσει τόν νοῦν του, νά ἔχει σκεφθεῖ ἐπισταμένως, νά ἔχει ἑρμηνεύσει καί μελετήσει τίς αἰτιολογικές ἐκθέσεις τοῦ νόμου, τήν ὑπάρχουσα νομολογία, ἑλληνική καί ξένη, νά ἔχει προχωρήσει σέ σπουδαία νομική βοήθεια καί νά ἔχει ἀφουγκρασθεῖ τήν φωνή τῆς συνείδησής του.

Ἔπειτα γιά τήν ἀρτιοτέρα προσέγγιση ἑνός δικαιϊκοῦ ζητήματος πού ἀπασχολεῖ

καί ἀνησυχεῖ τήν κοινωνία δέν εἶναι μειωτικό ἡ ἐπανεξέτασή του, ἑνός νομικοῦ κεφαλαίου, ὡς ἐν προκειμένου τοῦ Ζ’ κεφαλαίου τοῦ Ποινικοῦ μας Κώδικα, οὔτε τυγχάνει ἀπαξιωτική ἡ διορθωτική κίνηση ἐπαναφορᾶς ἑνός ἤ περισσοτέρων ἄρθρων νόμου τῆς συντεταγμένης πολιτείας.

Μάλιστα, ἡ ἀπόσταση τοῦ χρόνου προσφέρει τήν δυνατότητα σφαιρικῆς καί ὡριμότερης θεώρησης τοῦ ζητήματος, λαμβάνοντας καλύτερον ὑπόψη τούς ἁρμούς τῆς δεδομένης κοινωνίας καί τῶν παραδόσεων αὐτῆς.

Ἡ νομική «βάσανος σκέψης», ὡς κατάλληλη ἐπεξεργασία καί περαιτέρω νηφάλια νόηση καί ἐπανόρθωση συνιστοῦν προνομιακό πεδίο καί δίοδο πρότασης θέσπισης κανόνων δικαίου.

Συνεπῶς, μέ περαιτέρω «βάσανο σκέψης» πρέπει νά ἐπανέλθουν οἱ συγκεκριμένες ποινικές διατάξεις τῆς κακόβουλης βλασφημίας καί τῆς καθύβρισης θρησκευμάτων ὡς καί τῆς περιύβρισης νεκρῶν.

Συγκεκριμένα, ὁ παλαιός Ποινικός Κώδικας, ὁ ὁποῖος κυρώθηκε μέ τόν ν. 1492/1950 καί ἴσχυσε μέχρι τήν 30-06-2019 μέ τό Ζ’ κεφάλαιό του καί τίτλο «Ἐπιβουλή τῆς θρησκευτικῆς εἰρήνης» θέσπιζε τά ἐγκλήματα α) τῆς κακόβουλης βλασφημίας (ἄρθρο 198 Π.Κ.), β) τῆς καθύβρισης θρησκευμάτων (ἄρθρο 199 Π.Κ.), γ) τῆς διατάραξης θρησκευτικῶν συναθροίσεων (ἄρθρο 200 Π.Κ.), καί δ) τῆς περιύβρισης νεκρῶν (ἄρθρο 201 Π.Κ.).

Ὁ μετέπειτα ἰσχύσας Ποινικός Κώδικας, ὁ ὁποῖος κυρώθηκε μέ τόν ν. 4619/2019, κατήργησε τά ὡς ἄνω ἐγκλήματα τῶν ἄρθρων 198,199 καί 201 Π.Κ. καί διατήρησε μόνον τό ἀδίκημα τοῦ ἄρθρου 200 Π.Κ. (τῆς διατάραξης θρησκευτικῶν συναθροίσεων).

Μέ τίς νέες τροποποιήσεις στόν ὡς ἄνω Κώδικα, οἱ ὁποῖες ψηφίσθηκαν ἀπό τήν Βουλή τῶν Ἑλλήνων στίς 13-11-2019, οὐδεμία τροποποίηση ἔγινε στό ὡς ἄνω ἕβδομο κεφάλαιο τοῦ Π.Κ.

Προστατευόμενο ἔννομο ἀγαθό τοῦ Ζ΄ κεφαλαίου τοῦ Ποινικοῦ Κώδικα, ὅπου ἐντάσσονται τά ὡς ἄνω ἀδικήματα εἶναι ἡ θρησκευτική εἰρήνη καί τό θρησκευτικό αἴσθημα τῶν κατ’ ἰδίαν πολιτῶν.

Εἶναι τό ἔμφυτο θρησκευτικό συναίσθημα τοῦ κάθε ἀνθρώπου, καθ’ ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι φύσει θρησκευτικόν καί ἠθικόν ὄν καί ὑπάρχει μία ἀδιάλειπτη σχέση τοῦ θείου «ἐγώ» μετά τοῦ ἀνθρώπινου «σύ».

Ὁ ἄνθρωπος θρησκεύει, δηλαδή ἐκζητεῖ τόν Θεόν καί αὐτός ὁ κρίκος πού συνδέει

ἄρρηκτα Θεό καί ἄνθρωπο εἶναι ἀπόλυτα σεβασμός, πρέπει νά εἶναι σεβαστός.

Κατά συνέπειαν μέ τίς παραπάνω διατάξεις, ὡς ἦταν στόν Ποινικό μας Κώδικα, ἀποκρούεται ἡ ὕβρις, τό μῖσος, ὁ φανατισμός, ἡ μισαλλοδοξία, καί ἐπιδιώκεται ἡ θρησκευτική εἰρήνη καί καταλλαγή.

Δέν ἀφοροῦν, ὡς ὀρθά καί ἐπανειλημμένα ἔχει διατυπωθεῖ στήν δικαστική προστασία τοῦ Θεοῦ πού ὑπέρκειται τῶν ἀνθρώπων καί τῶν ἀνθρωπίνων νόμων ὁ Θεός, ἀλλά ἀφορᾶ τήν δική μας εἰρηνική συμβίωση. Δέν προστατεύουμε ἐμεῖς τό Θεό. Ὁ Θεός προστατεύει ἐμᾶς.

Τό Ζ’ κεφάλαιο τοῦ Ποινικοῦ Κώδικα, ὅπως ἴσχυε, εἶχε τεθεῖ στήν ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου γιά μία εἰρηνική συνύπαρξη ὅλων τῶν πολιτῶν οἱουδήποτε θρησκεύματος.

Δέν ἔχει δέ καμμία σχέση μέ ἀνελευθερία πνεύματος, μέ σκοταδισμό ἤ μέ ἀνελεύθερες μορφές πολιτειακῆς ὀργάνωσης ἤ κάποιο θεοκρατικό σύστημα. Τοὐναντίον, συνθέτουν ὑψηλό νομικό πολιτισμό.

Εἰδικότερα, γιά τό θέμα αὐτό, τό Ἀνώτατο Δικαστήριο τῆς χώρας, ὁ Ἄρειος Πάγος κατά τήν μακροχρόνια ἐφαρμογή τῶν ὡς ἄνω διατάξεων ἀποφαίνεται: 1) «Οἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 198 παρ. 1 καί 199 Π.Κ., ἀποσκοποῦν στήν ἀπόκρουση τῆς τελούμενης δημόσια καί κακόβουλα καθυβρίσεως τοῦ Θεοῦ καί τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καί κάθε ἄλλης θρησκείας ἀνεκτῆς στήν Ἑλλάδα καί στήν προστασία αὐτῶν, πρός ἐξασφάλιση τῆς θρησκευτικῆς εἰρήνης τῶν πολιτῶν.

Συνεπῶς, ἡ προστασία τοῦ ἔννομου αὐτοῦ ἀγαθοῦ, πού ἔχει ἄϋλο χαρακτῆρα καί ἐμπίπτει στήν ἔννοια τοῦ δημοσίου συμφέροντος, δέν θίγει ἀμέσως τά ἄτομα πού ἀπολαμβάνουν τό ἀγαθό αὐτό, ἀφοῦ αὐτά ὑφίστανται τήν προσβολή ἐμμέσως καί ἐξ’ ἀντανακλάσεως.

Αἰτιολογεῖται περαιτέρω ἡ ἄποψη αὐτή μέ παραπομπή στή νομολογία καί τή θεωρία καί μέ τή σκέψη ὅτι ὁ ἄϋλος χαρακτῆρας καί ἡ ἱερότητα τῶν ἐννόμων ἀγαθῶν πού προστατεύονται ἀπό τίς μνημονευθεῖσες ποινικές διατάξεις, τίς καθιστοῦν ἀσυμβίβαστες μέ τήν ἔννοια τοῦ ἰδιωτικοῦ συμφέροντος πού μπορεῖ νά ἀποκαθίσταται μέ τήν ἐπιδίκαση, πραγματική ἤ συμβολική, ὁρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ (ΑΠ 1/2000, Π.Χρ. Ν/12) ἀφοῦ προέχει ἡ προστασία τοῦ δημοσίου συμφέροντος γιά τή διατήρηση τῶν ἀγαθῶν τῆς θρησκευτικῆς εἰρήνης, ἀλλά καί τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, τοῦ αἰσθήματος τῆς εὐλάβειας καί τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἀνεξάρτητα ἀπό τούς φορεῖς στούς ὁποίους ἀντανακλᾶ ἡ προσβολή τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν» (ΑΠ 1298/2002 Ε’ Ποινικό Τμῆμα ΝοΒ 2002/2064).

2) «Ἡ διάταξη τοῦ ἄρθρου 201 Π.Κ. ὅπως προκύπτει ἀπό τή διατύπωσή της, προστατεύει τό δημόσιο συμφέρον πού ἀπαιτεῖ τήν προστασία τοῦ αἰσθήματος εὐσέβειας καί εὐλάβειας τῶν νεκρῶν, ἀλλά καί τό ἰδιωτικό συμφέρον ἐκείνων πού ἔχουν τήν παραφυλακή τῶν νεκρῶν, ἐκείνων δηλαδή πού ἐθιμικά δικαιοῦνται ἤ στά χέρια τῶν ὁποίων ἐν τοῖς πράγμασι βρίσκεται ὁ νεκρός (γηροκομεῖο, ἀστυνομική ἀρχή, διεύθυνση τοῦ νεκροταφείου κλπ).

Οἱ συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ εἶναι ἄμεσα ζημιωθέντες ἀπό τήν ἀξιόποινη αὐτή πράξη, ἡ ὁποία ἀποβλέπει στήν προστασία τοῦ αἰσθήματος εὐλάβειας στή μνήμη τῶν νεκρῶν, τό ὁποῖο εὔλογα ὑπάρχει μέ ζωηρότητα σ΄ αὐτά τά πρόσωπα, τούς στενούς δηλαδή συγγενεῖς τοῦ συγκεκριμένου νεκροῦ, ἀφοῦ ἀπό τήν ἀξιόποινη αὐτή πράξη θίγονται καί αὐτά εὐθέως στή σφαῖρα ἀκριβῶς τοῦ ζωηροῦ αὐτοῦ αἰσθήματος τῆς εὐλάβειας στή μνήμη τοῦ στενοῦ συγγενοῦς τοῦ νεκροῦ, πού ἀνάγεται στόν ἐσωτερικό τους κόσμο καί συνεπῶς βλάπτονται ἠθικά, ἄμεσα, παρά τό νόμο, μέ τήν ἔννοια τῶν ἄρθρων 914 καί 932 τοῦ ΑΚ» (ΑΠ.ΣΤ Τμῆμα, 1652/2009, ΑΠ. 222/2016 ΤΝΠ Νόμος).

Ἀπό τά παραπάνω προκύπτει ὅτι ἀποτελεῖ θεσμική κληρονομιά τό ἕβδομο κεφάλαιο τοῦ Ποινικοῦ Κώδικα, ὡς ἦταν, καί ὡς ἐκ τούτου θά πρέπει νά ἐπανέλθει ὁλόκληρο τό κεφάλαιο στό νέο Ποινικό Κώδικα.

Μάλιστα οἱ διατάξεις αὐτές ἔχουν ἀμιγῶς καταγωγή ἀπό τά δικά μας Ἀρχαία σοφά Ἑλληνικά Δίκαια, κατά τό «θεούς σέβου» καί τό «θεοσέβεια θησαυρός ἀδιάπτωτος».

Στόν παγκοσμιοποιημένο καί ταραγμένο κόσμο πού ζοῦμε, τό κεφάλαιο αὐτό τοῦ Π.Κ. εἶναι ἐξόχως σημαντικό νά ὑπάρχει, γιατί ἀκριβῶς συντελεῖ πέρα ἀπό τήν βαρβαρότητα, στήν ἀνωτερότητα τῶν πολιτισμένων κρατῶν ὅπου ἀνήκουμε.